

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 60 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 800 м; за границею разом з оплатою почт.: В Чехії 12 чes. кор. чвертьрічно. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемисьль, вул. Побереже ч. 1.

Ціна
60
марок

політично-економічний орган.

Не схилиймо в низ прапора!

Межи творами нашої великої письменниці Лесі Українки находимо одну баладу про Роберта Брюса, шотляндського героя, котрий з початку 14 століття борюся за визволення свого краю з під англійського ярма. По одній програній битві сховався він перед ворогами до печери в шотляндських горах і тут лежав з розпукою в серці, утративши всяку надію на визволення своєї вітчизни. Та коли він так лежав — побачив як малий павук снував свою ниточку, як та ниточка йому все рвалася, а він все таки сукав нову, аж по довгих зусиллях удалося йому таки свою ціль досягнути. Це ободрило серце зневіреного.

Приклад такої малої комахи як павук, ободрило серце Роберта і він почав на ново вірити в можливість перемоги своєї слушної справи; він взявся далше до праці, зібрав з часом нових героїв-патріотів до великого народного подвигу, і остаточно визвіль свою дорогу Шотландію з неволі. Ось короткий зміст тої прегарної балади. Писала її Леся Українка, сей одинокий мужчина між українськими поетами — як її назвав Іван Франко — в часі найбільшої реакції в Росії, в часі, коли під грубою рукою Александра III, і православного московського папи Победоносцева — на всіх язиках всьо мовчало — може ще більше, як за часів Миколи I, коли то Тарас Шевченко написав ті знаменні слова... Рух революціонерів-народовців був тоді вже остаточно зліквідований, навіть культурний розвій українського народу припинений указом з 1876 р., а царствувала од „финскихъ хладныхъ скаль до пламенной Колхиды“ (Кавказу) чиновничя самоволя, уособлена в холоднім, безсердечнім Победоносцеві, про котрого йшла між Москалями зловна поговорка, що він був „бедоносцемъ для Росіи, доносцемъ для царя, а победоносцемъ для себя!“ — і в такий то час молода, хорова дівчина — Леся Українка написала сю балладу про Роберта Брюса, котру і тепер вартаби поширити в сотках тисяч примірників по великій і широкій Україні для покріплення сердець тих наших земляків, котрі під ударами історії послідних років почали тратити рівновагу духа та попадати в розпуку. А до такої чорної, безвиглядної розпуки в тим менше причини, що саме послідні роки принесли тільки прикладів героїства і посвяти, тільки ширю жертвоблюбовности між нашим народом, що сего морального капіталу стати може ще на дуже довго і для теперішнього покоління і для поколінь будучих, навіть на випадок, колиби історичні події найближчого часу не принесли вже нічого радісного.

Не тяжко зрозуміти теперішній душевний настрій нашого народу, а передовсім найбільше свідомих його частин. Наша військова пісня, що повстала в літі 1919 р. висловила сей настрій дуже влучно і поясняє його жалем „що тільки народу впало за свободу — вдержатись не було сили...“ — Але хвилиний брак успіху се ще не причина, щоби — скажім словами Богдана Лепкого — „схилити в діл прапора“. Навпаки — далеко більше подій промовляє за тим, щоби „держати його високо“ і щоби не упадаючи на дусі — робити се, чого вимагає історична хвиля і її реальні обставини.

Річ зрозуміла, що невдача по великім зриві народного одушевлення і енергії мусить подлати дуже діймаючо на сучасних, мусить підкосити їх завзяття та розгін до діяльности. Але — правду сказати — чи не за багато вже того нарікання, чи вже не час отрястися з пессимізму, чи не досить похоронних співів і чи не час — аби знову гримнути наших давних, передвоєнних пісень, про се, що „не пора“, про се, що „ми всі однакі“, а може і ту давню, з 1648 року про події під Дашевом та під Сорокою?

Великий французький учений Ренан — один з тих, котрого душевне долото не мало причинилося до вирізблення теперішнього національного лица Французів — каже, що треба уважати за справдішню націю сей народ (цитую з памяти), котрого членів лучить память про великі, спільно довершені діла, та бажання спільно довершити більше таких великих діл у будучині... — В тим розумінню і ми є нацією, бо великих діл спільно довершених наша історія і давна і дуже недавня виказує не мало; але ми не зрікаємося також великих діл, що мають бути нами спільно довершени

в будучині чи то дальшій чи ближій. Се внутрішнє бажання — се, що Німець назвавби „der Wille zur That“ у нас є і спочиває яко велика могутність у глибині душі нашого народного організму. І колиби її не було, то намби нічого не лишалося, хіба собі остаточно сказати „не тратьте куме сили, спускайтеся на дно“.

Та в тим біда, що ми під ударом хвилевих невдач стратили нараз орієнтацію і або — як се у старших буває — стараємося забути теперішню тяжку хвилю при помочи карт (що я все уважав гіршим від п'янства), або, як се знову у молодіжці (на щастє лиш в частині її) проявляється — кидаємося безоглядно у вир „житейських увеселеній“. Се знову декуди веде аж до таких сумних фактів, як закладання клубів в роді „Наплюй!“, про що недавно була бесіда в „Укр. Голосі“. Одні і другі прояви — се нічо иншого як лише патологічний стан організму, що не досить приготовлений і загартований, примушений був через біг історичних подій — до великої експресії, до великого напруження сил, а тепер — виладувавши їх, не може прийти до рівноваги. І се булоби проявилось навіть тоді, колиби виладовання наших національних сил досягнуло було бажані наслідки, лише що тоді та депресія не малаби вже такої глибоко-чорної закраски, а проявлялася більше в лінійній безчинности, в певного рода „dolce far niente“.

*) Антракт — се перерва межі двома актами театральної штуки.

Читайте і ширіть „Український Голос“!

Годі мовчати!

На вул. Ісаковича 2. у Львові, де містяться „державні коєдукаційні семінарійні курси з українською мовою“, зворушив мене вид заплаканих лиць десяток старших дівчат і хлопців. Ще перед феріями зложили вони іспит і зістали прийняті на I рік державних курсів. Многі з них постаралися вже о мешкання і приїхали з річами. Полагодивши усі закупна, удалися до дирекції свого заведення засягнути інформацій що до розпочаття шкільного року. Тут довідуються, що вони не прийняті до заведення. Молодіж не дає управі спокою: плаче, свариться, нарікає на виновників заподіяної їм кривди, а поденерована управа заведення шукає місця спокою, якого знайти не може, бо навіть перед приватним мешканням приготують громади дівчат і хлопців до наступу на директора. — Може ще прийме, може дасться убогати твердий директор і змінить своє рішення — кажуть до себе покривджені хлопці і дівчата. Та даремні їх труди. Річ мавься так: Через два роки істаували за згодою Кураторії на I році згаданого заведення три відділи (2 дівчат, 1 хлопців). Як звичайно перед феріями приняла Дирекція по правильно відбутих вписах понад сотку молодіжи для трьох відділів I року. Та панове з лвівської Кураторії, Тинельські і Гайчак, втяли не-аби-яку штуку. Дня 29. серпня доручила Кураторія дирекції заведення письмо з дати 26. с. м., котрим подала до відома, що замість трьох відділів I року, (як це було дотепер) має бути лишень один і що Кураторія з усіх прийнятих на I рік вибрала лише 50, це є 33 дівчат і 17. хлопців. Відносно хлопців, то вибрала Кураторія і припоручила прийняти лише синів державних функціонерів і священників зі Львова. Вона наразила своїм драконським зарядженням на великі кошти кількадесять (80) хлопців і дівчат, які через опізнення (последній день вписів) стратили можливість старатися о прийаття до иншого заведення. Крім того по феріях аголосилося на I рік велике число талановитих хлопців і дівчат, яких також відправлено з нічим.

Лвівська Кураторія відмовляє права образувати свої діти в державних заведеннях Українцям, що не є державними функціонерами. Слід згадати, що в польськїм державнім жіночїм і мужеськїм семінари (навіть філії існують) на I. році 2 і 3 відділи. Так само минулого року заборонила Кураторія управі одинокої в краю української віділової школи ім. Шашкевича у Львові прийати учеників на другий відділ V. кл.

Над цими провокуючими постановами Лвівської Кураторії повинно українське громадянство міста Львова і краю глибоко застановитися і витягнути відповідні консеквенції. Годі оставити нашу талановиту і пильну дітвору без науки.

Г. Ліщинський.

Те саме, що у Львові, діється і в Перемишлі. Шкільна кураторія не дозволила отворити рівнорядної кляси I року, хоч в польськїй семінарїй директор борониться проти накиненої Кураторією третьої рівнорядної кляси. Українська депутація під проводам мітр. о. Левицького, яка інтервенувала в Кураторії, вернула з нічим. Куратор Собінські, дуже поіротований заявив, що Українці повинні бути вдоволені, коли доньки учителів, урядників і священників будуть прийняті до школи. Так отже виключено зі школи доньки селян, міщанів і робітників. З того приводу в будинку семінарїй плач, нарікання. Бідні дівчата облягають канцелярію управителя семінарїйних курсів, благають, мліють..., думаючи, що це самоваля управителя, коли вони не прийняті до школи. Як зачуваємо, наше громадянство збирається на віче в тій справі.

Пригадка на часі.

В однім з послїдних часел „Світа Дитини“, одинокого у нас журналика для дітей, заповідає Редакція припинення своєї діяльності ізза недостатчі фондів на видавання часопису. Про сю справу заговорила і наша преса. Справді сумне се явище, що не може удержатись у нас ніякий часопис для дітей чи молоді. Таке діялося з „Дівінком“, (який бодай мав яку-таку піддержку зі сторони Краєвого Виділу), таке саме діється тепер і зі „Світом Дитини“, якому гровить матеріальна руїна ізза великого числа не-платників.

Дійсно румянець стиуду повинен паленіти наші лица що на 4 мільони Українців у Сх. Галичині не найшлося 5000 інтелігентних родин, які передплачувалиби „Світ Дитини“ для своїх дітей. Я особисто переглядав в Адміністрації книгу передплатників і начаслив несповна 500 справдішних передплатників. Всі инші (а є їх около 1000) брали газетку через рік — два, а заплатили за неї тільки за один місяць або за один квартал. І як можна супроти такого стану річи бажати від видавництва, щоби воно гарно розвивалося, щоби давало обильний ілюстративний матеріал, наколи цілорічна передплата, зложена сими 500 справдішними передплатниками, вистарчає на покриття накладу 3—4 чисел. З тої то причини ціна газетки мусить бути відповідно висока. І ся власне висока ціна „Світа Дитини“ відстрашувала кожного від її передплачування.

— Чому — каже хтось — „Наш Приятель“ коштує 30 Мк. а „Світ Дитини“ 150 Мк?

— Тому — відповідаю — що „Наш Приятель“ друкується у 30000 примірників, а „Світ Дитини“ тільки в одній тисячці. Се ріжниця дуже велика і кожний повинен се зрозуміти.

Яке значіння для виховання та вплив на інтелектуальний розвиток дитини має сього рода часопис як „Світ Дитини“, не потребує тут зазначувати, бо се переходилоби межі сеї статейки. Зазначу тільки се, що від умілого й доцільного виховання теперішнього молодого покоління залежить наша будучність.

А як до сеї справи поставилося учительство наших середних шкіл в краю? „Світ Дитини“ розходився серед молоді середних шкіл у дуже мін мальній скількості. Брав я по 75 прим. для нашої гімназії в Рогатині, брав тов. Каменецкий по 15 прим. до Долини, тов. Кокольський по 30 прим. до Чорткова, а тов. Глушко по 20 прим. до Снятина. І на тім конєць! А деж всі инші наші середні школи з цілого краю? Де Львів!?

Дехто скаже, що батьки дітей мають тепер великі видатки, посилаючи діти до гімназії. Так воно не є. В нашої гімназії в Рогатині, мають батьки значно більше видатків, як по инших гімназїях, бо крім удержання дитини, платять що місяця шкільну оплату, то що. А я помимо сего дуже легенько розпропував по 75 прим. кожного числа „Світа Дитини“, головно серед учеників I—III кляси. Самі батьки приходили до мене тай, замовляючи газетку, говорили: коли читають „Світ Дитини“ всі діти то нехай і моя читає. І справді молодіж нашої гімназії дуже охотно читала сей часопис, який у великій мірі доповняв шкільні підручники до науки. Зі сторінок маленького „Світика“ сяють золоті лучі сонячної ясноти й краси, несесе від нього радість й веселля для діточних сердець.

Крім часопису видає також Видавництво „Світ Дитини“ книжечки для дітей, добильно ілюстровані картини для шкільних театрів. Деякі із сих книжечок як пр. „Вільгельм Тель“, „За Вітчизну“, „Пригоди Горобчика“ та всі сценічні картини, поручила Верховна Пластова Рада усім пластунам й пластункам в краю як обовязкову лектуру. У нашої гімназії розходилася кожда нова книжечка „Світа Дитини“ у 120—150 прим., а „Вільгельм Тель“ у 600 примірниках, бо ученики брали більшу скількість сеї книжечки на село, як виїздили на святочні ферї.

Думаю отже, що справу піддержання сего так пожиточного видавництва, яким під теперішню хвилю являється „Світ Дитини“, повинні взяти у свої руки передовсім всі учителі української мови у нищих клясах кождої гімназії. Наколи з початком нового шкільного року кожда гімназія замовить більшу скількість „Світа Дитини“ та книжечок, то тим способом дасть змогу видавництву передержати сю важку кризу і причинить ся до його угрунтованья.

Нехай учительство українських середних шкіл в краю доложить зі своєї сторони всіх зусиль, щоби не допустити до припинення видавання „Світа Дитини“, бо справді в дуже поганому світлі показалибся ми перед світом та перед нашими сусїдами, наколиб не змогли удержати одинокого, щиро національного часопису для наших дітей.

Вол. Микетин, учитель укр. гімн. в Рогатині.

Д о п и с и.

З Долини. В наш повіт виспають з Львова тисячі газетної шматки „Хлопська Правда“, яка повинна називатися „Хрунівською Неправдою“. Кождий адресат дістає по 10 примірників за дармо. Взиваємо наше селянство, щоби тої хрунівської зарази не пускало на села і відсидало її гет в безвісти, звідки приходить. Цю газету видають вороги нашого народу, щоби його розеднати і тоді здусити. Говіть ту „Хлопську правду“ гет з села. — *Свідомі громадяне.*

Радочина, пов. Герлиці. Завдяки трудам п. п. Зені та Володимира Полошинівичів, відіграно тут оперету: „Сватання на Гончарівці“. Старші і молодші громадяне Радочини зацікавились виставою немало тай салю шкільну заповнили по край. Уміла гра аматорів у яркоцвітих народніх строях, як і сама, гумором та смутком переплітана та піснями вмаєна песа, викликала у глядачів як найкраще вражіння. Гарний та радісний був це вечір для присутного на виставі Лемка і не скоро позабуде його. До речі додати, це представлення не було і першим, бо ставлено вже тут зямою „Наталку Полтавку“ (також старанем тих-же трудолюбців), однак тоді не було ще у селян такого зацікавлення, як тепер. Значить: Грунт добрий, праця винагороджується. „Слава-ж і дяка Робітникам щирим!“ — В.

Губинек коло Угнова. Як гарно може розвиватися читальня на селі, прикладом є Читальня „Просвіти“ в с. Губинку в Угнівщині на самій граници галицько-холмськїй. Після довгого застою, який тривав від початку війни до кінця 1921 р. — за стараннями маленького гуртка відновила вона діяльність. До віділу увійшли вправді молоді, але вельми свідомі ваги освіти одиниці, а то як голова: Христина Михайло, як виділові: Кулешка Мирон, Мартин Василь, Смолій Микола, Демчук Яким, Кінах Лука, Новосад Андрей, а як заступники виділових: Шум Андрух Заблоцький Ілько, Христина Лука — усі місцеві селяне! Від Загальних зборів немає неділі чи свята, немає майже буденного вечера, щоби в домі читальнянім не збирались члени на читаннє часописів і книжок, на спів. З малого гуртка десятох, які були присутні на загальних зборах, нині число членів зросло до 40, при річній членськїй 600 Мп. Приходять часописи „Укр. Голос“ і „Письмо з Просвіти“, а читальняна бібліотека зросла з кількох чисел до числа 130 книжок. Це великий прибуток, коли

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ
вул. КОСТЮШКА Ч. 5.
 Приймає і виплачує шадничі вкладки щоденно в вняткові неділі і українських свят в урядових годинах і опроцентує їх на 4%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають популярну обезпечку). — Уділює позички грошові, векселі і на підклад цінних паперів.

Одиноке Українське „ЗЕМЛЯ“
парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“
у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43.
 Переводить парцеляції більших посіlostей, інтабулює зараз купців за властителей куплених ними gruntів. Має урядове уповажнення до парцеляції. Приймає гроші на вкладки шадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

Купю в як найбільшій
скількисти:
СОЛОМУ ЛЬНЯНУ
мочену і немочену,
ВОЛОКНО ЛЬНЯНЕ
чесане і нечесане.
Плачу на місці готівкою.
 Зголошення надсилати під адресою:
В. Волянський, Львів Кордецького 12
 61-23

„Полотно“ Львів Зіморовича 20.
 полотна, цайги, сукна,
 мотузні вироби.

НИТКИ вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом, і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і білля
„ТРУД“ ЛЬВІВ, Ринок ч. 39.

МАШИНИ до шиття різних систем, спеціальність „KAYSER“, як також складові часті, рільничі всілякого рода, штучні навози, камінний вуголь, артикули технічні (млинські) одні машинові і матеріали будівельні поручає:
Дім торговельно-комісовий „Схід“ в Тернополі
 Валова 9 (бічна Зго Мая).

Найлучші дзвони
 з передвоєнного матеріалу
 — достарчає —
 під гаранцією
„РИЗНИЦЯ“
 Т-во зареєстроване з огр. порукою
© В САМБОРІ. ©
 Докладні інформації відвортною поштою.
 Богато листів з подяною.
 „Ризниця“ дає 20% чистого зиску на підмоги для вдів і сиріт по священниках, а 20% на підмоги бідним церквам.

Цілоком відновлена **РЕСТАВРАЦІЯ**
ПЕРШОРЯДНА в Станиславові
Ф. Карчевича і І. Шміда ул. Смольни ч. 4.
 поручає В. Пов. Гостям свою знамениту кухню, добірний буфет і багато заосмотрену пивницю з різнородними напитками. 1-2

Інженер **Володимир Комарницький**
 правно-уповажнений геометра цивільний, записаний з знатон судовий для справ помірових, будівельних і дорогових. Переводить парцеляції, регуляції, виноує пляни і будівлі.
Канцелярія в Станиславові при вул. Білінського
 (побіч Окружного Суду.) **Ч. 9.**

Рік основання 1860. Головний склад футер, готових гарнітурі, жіночих і доточих плащів відомої фірми
Х. Готфріда в Станиславові,
Голугувського ч. 31.
 (побіч Нар. Дому) поручає П. Т. Публиці свій богато заосмотрений магазин в найпримітивніші до найвибагливіших річей. Ціни приступні. 1-5

До **АМЕРИКИ** „WHITE STAR LINE“ До **КАНАДИ**
 114 долярів. (ЛІНІЯ БІЛОЇ ЗВІЗДИ). 106 долярів.

„Olympic“ 48.000 тон. „Olympic“ 48.000 тон.

Дорога через Cherburg до Америки 4 1/2 дні. Дорога через Бремен до Канади в найкоротша і подорож триває тільки 4 1/2 дні на повнім отвертім морі. Постійна непосредна комунікація між Європою - Америкою - Канадою

на кораблях Товариства Корабельного
„WHITE STAR LINE“
 напр. „Majestic“ 56.000 тон — „Olympic“ 48.000 тон — „Homerick“ 35.000 тон і багато інших великих і люксово уладжених кораблях англійських, які віддавна одержали признанне тисячів подорожних за поконання всесвітних рекордів.

Увага! Всі формальности еміграційні полагоджує і інформації уділяє безплатно бюро нашого Товариства Корабельного
„WHITE STAR LINE“
 Львів, вул. Городецька 36. і Тернопіль, вул. Тарновського 5.

Балтійсько-Американська Лінія
 Одинока правильна комунікація без пересідки.
ДАНЦІГ-НОВИЙ ЙОРК — ДАНЦІГ-ГАЛІФАКС (КАНАДА)
 106 долярів (8 дол. за кожду голову) (106 долярів)
 Централя: Варшава, вул. Маршалковська ч. 116.

Філії:
СТАНИСЛАВІВ вул. Санжинська ч. 10.
 Августів, Довгаб. Бялосток
 Липова 17. Барановичі,
 Віленська 10. Бересть Литовський, 3 Мая 27. Гродно,
 Замкова 2. Чижев.

 Філії:
ЛЬВІВ вул. Косцюшка ч. 5.
 Краків, Любіч 3. Ковель,
 Луцька 126, Люблин, Любартовська 18. Вильно, Садова 7, Рівне, Шосова 56.
 Пинськ, Альбрестівська 65.

Кождий Реємігрант і Емігрант, котрий хоче їхати прямо до Америки і Канади, без переїзду чужими краями, без переїзних віз, без митної ревізії аж до порту, хай іде лишень кораблями Б. А. Л.
Реємігранти в котрих в неважні пашпорти польське-американські можуть тепер вертати до Америки.
Емігранти до Канади! Не треба ні афідавіту ні грошей на показ.
 Просимо звернутися до наших контор лично або листовно, або листовно, а найточнійших пояснень уділить Вам безплатно.
ЗАМІТНА! Нашим пасажирам переказуємо гроші без доплати від Свояків в Америці.

Конкуренційні ціни!
 в окремому магазині обуви
ГЕРМАНА ГРІМІНГЕРА
 в Станиславові, Ринок ч. 23. побіч Народної Торговлі — продана обуви з найліпших фабрик, наймоднійшої і найдешевшої.
 Просимо переконатись! 3-7

Просимо звернути увагу на новостворений 2-10
Магазин сукна і блаватів
Вільгельма Гальперна
 в Станиславові, вул. 3 Мая 4 побіч Укр. Хати де можна купити найліпшого витвору заграничні сукна, по дуже приступних цінах. Великий добір сукна на костюми і плащі, полотна на біля і постіль, маркіаети, фіранки, портєри, кош., хустки і т. п.

Банковий і Торговельний Дім
 (Спілка з обмеженою порукою)
 в Станиславові, вул. Липова ч. 1.
 Купує продає по найліпшим цінам валюти, чеки американські, та переводить фінансові трансакції з банками тутешніми і американськими.

1-26 Першорядна робітня
Костюмів і плащів жіночих
Германа Аїхгорна
 в Станиславові, вул. Казимирівська ч. 1. перший поверх vis à vis (Віденського Зв'язку Банку)
 виноує роботу по найновійшій моді солідно, скоро і по приступних цінах.

Новостворена Реставрація і Бар в Станиславові **„UNION“** вул. Сапінжинська 4.
 поручає Вл. Гостям свій богато заосмотрений буфет, домашню кухню під управою знатона-нухаря.
Обіди з трох страв 400 Мл.
 Абонамент ц. в.:
обіди і вечері 600 Мл.
 Заграничні вина, пиво окоцімське і портєр з Живця.
 На першому поверсі
 одинокий першорядний льокаль каварні „UNION“.